

Den 25. august 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Sønderborg den 23. oktober 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-2924-628/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.1.3. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Sønderborg.....	2
Ad 2.1.4. Kompensation for manglende arbejde mv.....	3
Ad 2.1.6. Værkstedsfaciliteter i Arresthuset i Sønderborg.....	4
Ad 2.2.2. Undervisning i Arresthuset i Sønderborg.....	4
Ad 2.3. Behandling.....	6
Ad 2.4. Fritid.....	7
Ad 3.1.1. Ændringer siden sidst.....	8
Ad 3.1.2. Den generelle vedligeholdelsesstand.....	10
Ad 3.2.2. Telefonordningen i Arresthuset i Sønderborg.....	12
Ad 3.3. Talsmandsordning.....	14
Ad 3.4. Besøg.....	15
Ad 3.5. Forplejning.....	16
Ad 3.6. Rygning.....	19
Ad 3.7. Vask af indsattes private tøj.....	21
Ad 5.5. Begrundelse og notatpligt.....	22
Ad 5.7. Politianmeldelse.....	22
Ad 5.8. Kompetence.....	23
Opfølgning.....	25
Underretning.....	25

Den 3. december 2010 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 23. oktober 2009 af Arresthuset i Sønderborg. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse af 4. marts 2011 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 6. januar 2011 fra Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2.1.3. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Sønderborg

Ifølge et timeregistreringsskema som jeg havde modtaget sammen med et opdateret notat af 25. november 2010 om beskæftigelsen i arresthusene i Syd- og Sønderjylland og på Fyn, var den samlede beskæftigelsesgrad i Arresthuset i Sønderborg 79,5 pct. for perioden 1. januar 2010 til 31. august 2010. Jeg bad (alligevel) arresthuset om at oplyse nærmere om hvordan beskæftigelsessituationen i arresthuset havde udviklet sig siden inspektionen den 23. oktober 2009. Jeg bemærkede at jeg fra en nyhed den 31. august 2010 på hjemmesiden www.arresthuset.dk var opmærksom på at arresthuset på det tidspunkt lige havde fået (endnu) en ny opgave.

Arrestinspektøren har oplyst at beskæftigelsessituationen i arresthuset det seneste år har lidt under finanskrisen. Det er dog lykkedes at opnå næsten fuld beskæftigelse. Arresthuset kan beskæftige 6-7 indsatte i arbejdsrummene, 3 indsatte som gangmænd, 2 indsatte med bygningsvedligeholdelse, 5 indsatte med undervisning og 4-5 indsatte med forbehandling. Resten laver celloarbejde når der er sådant arbejde. Arresthuset har herudover en smykkeproduktion der tilbydes kvindelige indsatte, og syopgaver.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

*Det tilføjes at jeg er bekendt med at resultatkravet med hensyn til beskæftigelse er nedsat fra 60 til 45 pct. af budgetbelægningen i resultatkontrakterne med arresthuse-
ne for 2011. Jeg er endvidere bekendt med den artikel i Bladet Kriminalforsorgen nr.
7, marts 2011, der omtaler beskæftigelsen i bl.a. Arresthuset i Sønderborg.*

Jeg noterede mig at arresthuset fordeler det arbejde der er, når der ikke er nok arbej-
de til alle de indsatte. Jeg gik ud fra at arresthuset også benytter sig af de andre initia-
tiver der var nævnt i et svar af 28. september 2009 fra justitsministeren til Retsudval-
get. Jeg gik således ud fra at arresthuset (når der ikke er tilstrækkelig beskæftigelse)
overvejer om de indsatte kan tilbydes opgaver med f.eks. yderligere rengøring i ar-
resthuset eller eventuelle mindre vedligeholdelsesopgaver mv. Jeg bad arresthuset
om at oplyse hvilke initiativer der har været iværksat i arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst at man i arresthuset i en periode har lavet en arbejdsfor-
deling så de indsatte har udført mindre arbejde end en normal dagsmængde, men
stadig har fået normal arbejdsdusør. Det er sket for at skaffe beskæftigelse til alle.

Arrestinspektøren har videre oplyst at der i december 2010 var fuld beskæftigelse i
arresthuset.

Arrestinspektøren har videre oplyst at de indsatte, som anført ovenfor, har mulighed
for at være beskæftiget som gangmænd og for at være beskæftiget med mindre ved-
ligeholdelsesopgaver i arresthuset. Arresthuset benytter sig således af de andre initia-
tiver der er nævnt i justitsministerens svar til Retsudvalget af 28. september 2009.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

*Jeg har noteret mig det oplyste – og går ud fra at arresthuset også fremover overvejer
om de indsatte kan tilbydes opgaver med f.eks. yderligere rengøring i arresthuset eller
eventuelle mindre vedligeholdelsesopgaver mv. når det ikke er muligt at tilbyde de
indsatte anden beskæftigelse i arresthuset.*

Ad 2.1.4. Kompensation for manglende arbejde mv.

Jeg noterede mig at de indsatte havde været beskæftiget med at lave billeder som et
projekt. Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset havde foretaget kompensa-
tion på andre måder når der har manglet arbejdsopgaver, og i givet fald hvordan der
er kompenseret.

Arrestinspektøren har henvist til svarene under pkt. 2.1.3.

Det er desuden oplyst at arresthuset har udvidet de indsatte mulighed for fællesskab, så de nu kan have fællesskab fra kl. 13.00 i stedet for først kl. 18.00.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at arresthuset har udvidet tiden for fællesskab i arresthuset.

Ad 2.1.6. Værkstedsfaciliteter i Arresthuset i Sønderborg

Siden min sidste inspektion af arresthuset er der etableret et nyt værksted, men det havde så vidt jeg forstod ikke ført til at flere indsatte normalt er beskæftiget i værkstederne. Jeg bad arresthuset om at oplyse om det var korrekt forstået, og om det er i det nye eller det gamle værksted at der kan være 4 indsatte beskæftiget.

Arrestinspektøren har oplyst at det er muligt at beskæftige 4 indsatte i begge arbejdsrum, dvs. i alt 8.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at det nu er muligt at beskæftige i alt 8 indsatte på værkstederne (mod tidligere 6 indsatte), og jeg går ud fra at arresthuset også normalt beskæftiger så mange som muligt på værkstederne.

Ad 2.2.2. Undervisning i Arresthuset i Sønderborg

Selv om jeg gik ud fra at arresthuset i forbindelse med en generel undersøgelse af undervisningen i arresthusene som jeg havde omtalt i rapporten, havde udtalt sig om behovet for undervisning i arresthuset, bad jeg – i forlængelse af det oplyste under inspektionen af Arresthuset i Tønder om at arresthusene håber og satser på mere undervisning – også arresthuset om at oplyse hvad der fremadrettet er behov for af undervisning.

Arrestinspektøren har oplyst at der er behov for at tilføre yderligere undervisningsressourcer til alle området's arresthuse, og at spørgsmålet om at tilføre yderligere ressourcer aktuelt beror i direktoratet.

Direktoratet har oplyst at der på baggrund af de nugældende økonomiske rammer ikke er planer om at tilføre yderligere ressourcer til undervisningen i arresthusene. Direktoratet forventer at det med udrulningen af det sikrede pc-netværk (som nu er taget i brug i arresthusene) vil blive muligt at opretholde et større udbud af uddannelsestilbud i arresthusene primært gennem mulighederne for fjernundervisning. Derudover forventes en mere tidssvarende og relevant undervisning med det sikrede pc-netværk, hvilket øger kvaliteten af undervisningstilbuddet.

I udtalelser af 21. og 29. juni 2011 i sagerne om mine inspektioner af arresthusene i Esbjerg og Vejle har direktoratet oplyst at direktoratet vil have arresthusenes ønsker om flere ressourcer med i overvejelserne ved tilrettelæggelsen af undervisningen fremover, men direktoratet har samtidig understreget at det kun kan ske inden for de økonomiske rammer som kriminalforsorgen til enhver tid har.

Jeg har noteret mig at der efter arrestinspektørens opfattelse er behov for flere ressourcer til undervisningen i (bl.a.) Arresthuset i Sønderborg.

Jeg har også noteret mig det som direktoratet har oplyst om tilførsel af flere ressourcer.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvem der varetager undervisningen, og hvilke fag der kan undervises i.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset aktuelt har ansat en ekstern lærer som underviser i dansk, matematik, engelsk, tysk, samfundsfag og historie.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse i hvilket omfang der i dag anvendes pc i undervisningen.

Arrestinspektøren har i udtalelsen af 6. januar 2011 oplyst at der på dette tidspunkt ikke var pc-undervisning, men at der var trukket kabler i december 2010 med henblik på at installere 4 pc'er der skal anvendes til undervisning via det sikrede pc-netværk.

Direktoratet har oplyst at det sikrede pc-netværk er taget i brug, og at der er afholdt kurser for lærere i brugen af det sikrede pc-netværk, herunder de lærere der er tilknyttet et arresthus. Indsatte, herunder varetægtsfængslede, kan således bruge pc-netværket som en del af deres undervisningsaktivitet.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder arresthuset om at oplyse om erfaringerne indtil videre med brugen af det sikrede pc-netværk.

Også fordi der i dag generelt satses mere på undervisning, bad jeg desuden arresthuset om at oplyse om arresthuset eller læreren er opsøgende og således opfordrer indsatte der ikke selv henvender sig, men kan have behov for undervisning, til at deltage i undervisning (også selv om det måtte være muligt at beskæftige alle de indsatte i arbejdsdriften).

Arrestinspektøren har oplyst at personalet opfordrer de indsatte til at melde sig til undervisning.

Direktoratet har henholdt sig hertil, men har samtidig bemærket at det ikke er tilstrækkeligt alene at opfordre de indsatte til at melde sig til undervisning. Der bør ligeledes informeres grundigt om undervisningstilbuddets art og omfang med hensyntagen til den indsatte ønsker og behov for undervisning. Direktoratet vil gøre arresthuset og arrestinspektøren opmærksom herpå.

Jeg har noteret mig det oplyste – og er enig med direktoratet i at de indsatte bør informeres grundigt om undervisningstilbuddene i arresthuset. Jeg har noteret mig at direktoratet ville gøre arresthuset og arrestinspektøren opmærksom herpå, og jeg går herefter ud fra at personalet også informerer de indsatte grundigt om undervisningstilbuddene i arresthuset når de opfordrer dem til at deltage i undervisning.

Ad 2.3. Behandling

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvordan, herunder hvor ofte, motivationsbehandlingen foregår i arresthuset, og hvor mange der normalt deltager i sådan behandling.

Arrestinspektøren har oplyst at der tilbydes forbehandling 2 gange om ugen, og at der i gennemsnit er 5 indsatte der deltager i forbehandlingen, der varetages af eksterne misbrugskonsulenter.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse hvordan de indsatte orienteres om muligheden for at deltage i motivationsbehandling.

Arrestinspektøren har oplyst at de indsatte ved indsættelsessamtalen informeres om muligheden for at deltage i forbehandling. Hvis den indsatte ikke mener han er motiveret, forsøger socialrådgiveren fra KIF endnu en gang at spørge ham ved deres første samtale.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4. Fritid

Jeg udledte af husordenen at de indsatte kan leje en PlayStation for en uge ad gangen. Jeg bad arresthuset om at oplyse om det er korrekt forstået.

Jeg bad også om at få oplyst hvor mange PlayStations arresthuset råder over til udlejning til de indsatte, og hvad de indsatte skal betale i leje for en PlayStation.

Arrestinspektøren har bekræftet at de indsatte kan leje en PlayStation for en uge ad gangen.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at arresthuset har 10 PlayStations til rådighed til udlejning, og at det koster 5 kr. pr. dag at leje en PlayStation.

Arrestinspektøren har videre oplyst at der ikke er den store efterspørgsel efter at leje PlayStation da de indsatte har dvd i deres tv. Dvd er inkluderet i prisen på de 6,00 kr. som de indsatte betaler i leje pr. dag for tv.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Arresthuset havde planer om et "multirum" til brug for undervisning, forbehandling og fritid. Jeg bad om nærmere oplysninger om disse planer, herunder oplysning om hvilke fritidsaktiviteter der efter planen vil kunne finde sted i dette rum, og hvor mange indsatte der vil kunne benytte rummet samtidig.

Arrestinspektøren har oplyst at det er et stort ønske at kunne etablere et multirum på loftet i arresthuset for at udnytte de mange kvadratmeter. Det vil give mulighed for et undervisningsrum/forbehandlingsrum. Samtidig vil det give mulighed for at op til 6 indsatte ad gangen kan benytte rummet til samvær, såsom kortspil, billard m.m.

Arrestinspektøren har videre oplyst at der ikke er ansøgt om penge til projektet, da der endnu ikke foreligger tilbud på udførelsen.

Arrestinspektøren har over for direktoratet telefonisk yderligere oplyst at ønsket om at etablere et multirum stadig kun er et ønske, eftersom det ikke er blevet mere konkretiseret på grund af den økonomiske situation i kriminalforsorgen.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anbefalede at arresthuset i husordenen oplyser nærmere om de fritidsaktiviteter der er mulighed for i arresthuset. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvad der skete i anledning af min anbefaling.

Arrestinspektøren har oplyst at fritidsaktiviteterne omfatter madlavning, kondirum samt bordfodbold og bordtennis under gårdturen, og at der vil blive indføjlet oplysning herom i en revideret udgave af husordenen.

Direktoratet har henholdt sig til hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.1.1. Ændringer siden sidst

Arrestforvareren havde oplyst at arresthuset havde indsendt ansøgninger til direktoratet om opsætning af kameraovervågning på gangarealerne og en elektrisk port. Jeg bad om at få oplyst udfaldet af direktoratets behandling af ansøgningerne.

Arrestinspektøren har oplyst at den elektriske port er opsat (i overensstemmelse med Arbejdstilsynets påbud herom), og at spørgsmålet om eventuel kameraovervågning på gangarealerne behandles i direktoratets sikkerhedsenhed. Arresthuset har oplyst at der ikke er indsendt en projektansøgning idet det fortsat er uafklaret hvorvidt det vil blive et sikkerhedsmæssigt krav.

For så vidt angår opsætning af kameraovervågning har direktoratet bemærket følgende:

”Direktoratets Sikkerhedsenhed har ikke fra Arresthuset i Sønderborg modtaget en ansøgning om opsætning af kameraovervågning på gangarealerne. Sikkerhedsenheden aflagde den 8. november 2010 sikkerhedsbesøg i arresthuset. Arresthuset oplyste i den forbindelse, at der tidligere var indsendt en ansøgning til direktoratet om midler til opsætning af kameraovervågning på etagerne samt i værkstedet.

I tilslutning hertil kan det oplyses, at direktoratets Ressourcestyringskontor den 30. december 2008 har modtaget en skrivelse fra arresthuset vedrørende etablering af kameraovervågning. Skrivelsen var imidlertid uden medfølgende prisoverslag. Ressourcestyringskontoret har på den baggrund i januar 2009 meddelt arresthuset, at ansøgningen er medtaget på ventelisten over vedligeholdelsesarbejder, men at arresthuset skal indhente et tilbud fra SIKOM, før der kan tages stilling til sagen.

Direktoratets Ressourcestyringskontor har endnu ikke modtaget et tilbud, ligesom der ikke har været yderligere henvendelser fra arresthuset omkring dette.

Såfremt arresthuset fortsat har et ønske omkring opsætning af kameraovervågning, skal arresthuset indhente og fremsende et tilbud til direktoratets Ressourcestyringskontor og Sikkerhedsenhed.

Direktoratet vil herefter foretage en vurdering af tilbuddet samt af muligheden for eventuelt at bevilge penge til det.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Fra min senere inspektion i februar 2010 af arresthusene i Esbjerg og Vejle var jeg bekendt med at arrestinspektøren havde sat en bygningsanalyse i gang i alle områ-

dets arresthuse for at afdække mulighederne for forbedringer hvis det skulle blive økonomisk muligt. Jeg bad om at blive underrettet om resultatet af gennemgangen af Arresthuset i Sønderborg.

Arrestinspektøren har oplyst at han sammen med en medarbejder fra embedet i 2009 og starten af 2010 gennemgik områdets 10 arresthuse med henblik på at vurdere mulighederne for forbedringer og eventuelle kapacitetsudvidelser. På grund af kriminalforsorgens trængte økonomi blev der imidlertid ikke udarbejdet nogen projektbeskrivelser vedrørende de foreslåede ændringer, og der findes heller ikke en skriftlig bygningsanalyse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og har i sagen om inspektionen af Arresthuset i Tønder bemærket at jeg går ud fra at der eventuelt senere vil kunne blive tale om at udarbejde en beskrivelse og analyse som nævnt.

Ad 3.1.2. Den generelle vedligeholdelsesstand

Det fremgik af arrestforvarerens brev af 1. september 2009 at arresthuset havde fået bevilget midler til at renovere besøgsrum og skolestue. Jeg bad om at få oplyst hvor langt dette renoveringsarbejde var kommet, og hvad det mere præcist omfattede.

Arrestinspektøren har oplyst at besøgsrum og skolestue er blevet renoveret. Der er blevet malet og lagt nye gulve. Møblerne er blevet udskiftet, og der er nu tv med dvd, bøger og legetøj til besøgende børn i besøgsrummet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Arrestforvareren havde i brevet også oplyst at arresthuset havde indsendt ansøgning til direktoratet om at få udskiftet vinduer i celler og på gangareal. Jeg bad om at få oplyst udfaldet af direktoratets behandling af denne ansøgning.

Arrestinspektøren har oplyst at direktoratet har imødekommet arresthusets ønske om nye vinduer på gangarealerne. Arbejdet med at udskifte vinduerne – som omfattede i alt 29 vinduer – begyndte i uge 46 og blev afsluttet umiddelbart før julen 2010.

Det fremgår af en e-mail af 23. februar 2011 fra arrestinspektøren til direktoratet at arrestforvarerens henvendelse til direktoratet om udskiftning af vinduer på gangarealerne, som var af ældre dato, var affødt af et påbud fra Arbejdstilsynet på grund af træk. Personalet i betjentkontoret i arresthuset havde oplyst at det trak voldsomt ind i kontoret når vinden stod på, og døren ud til gangarealet var åben.

Det er videre oplyst at cellevinduerne er af nyere dato end vinduerne på gangarealerne, og at arrestinspektøren efter samtaler med arrestforvareren konstaterede at der ikke var problemer med træk fra disse vinduer. Efter samråd med direktoratet (ressourcestyringskontoret) og arrestforvareren valgte arrestinspektøren ikke at prioritere en udskiftning af cellevinduerne. Der blev i den forbindelse også lagt vægt på de begrænsede økonomiske midler.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad også arresthuset om at oplyse i hvilken vedligeholdelsesmæssig stand cellerne, herunder celleinventaret, var.

Arrestinspektøren har telefonisk til Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst at arrestforvareren generelt beskriver cellerne og celleinventaret som værende af middelfstandard. Alt inventar blev udskiftet for 5 år siden, og siden da er der udskiftet inventar der er gået i stykker. Der har været praktisk og økonomisk mulighed for at renovere halvdelen af cellerne (det vil sige 13) inden for de seneste 5 år.

Arresthuset sørger i øvrigt løbende for at cellerne, herunder celleinventaret, vedligeholdes i det omfang der er mulighed for det. Den høje udnyttelse af arrestkapaciteten samt kriminalforsorgens økonomiske situation sætter dog for tiden naturlige grænser for mulighederne.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.2.2. Telefonordningen i Arresthuset i Sønderborg

Når direktoratet havde afsluttet sine overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere, gik jeg ud fra at arresthuset ville tage stilling til om det gav anledning til at ændre det anførte i husordenen om varetægtsarrestanters adgang til private telefonsamtaler.

Arrestinspektøren har oplyst at man vil afvente udfaldet af direktoratets overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Direktoratet har efterfølgende i brev af 1. juli 2011 i sagen om min inspektion af Arresthuset i Svendborg oplyst at direktoratets stillingtagen i denne sag er udskudt til efteråret 2011.

Jeg har noteret mig det oplyste og kan oplyse at jeg i min samtidige opfølgingsrapport om inspektionen af Arresthuset i Tønder har udtalt at jeg går ud fra at arrestinspektøren vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området i lyset af resultatet af direktoratets overvejelser. Jeg har bedt om at blive underrettet om resultatet heraf, f.eks. ved fremsendelse af det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Tønder.

Jeg går således ud fra at husordenerne vil få samme indhold på dette punkt, men hvis det ikke bliver tilfældet, beder jeg også om at få det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Sønderborg.

Jeg gik ud fra at arresthuset i afsnittet om varetægtsarrestanter ville tilføje oplysning om at anmodninger fra varetægtsarrestanter om at føre telefonsamtaler med forsvareren i almindelighed imødekommes, og at sådanne samtaler ikke påhøres eller aflyttes. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset har tilrettet husordenen så det fremgår at anmodninger fra varetægtsarrestanter om at føre telefonsamtaler med forsvareren i almindelighed imødekommes, og at sådanne samtaler ikke påhøres eller aflyttes.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anbefalede samtidig at arresthuset tilføjer en overskrift til afsnittet om varetægtsarrestanter og (ligesom det er sket for så vidt angår afsonere) henviser til reglerne om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere.

Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i anledning af min anbefaling.

Arrestinspektøren har oplyst at husordenen vil blive tilrettet i overensstemmelse med resultatet af direktoratets overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere.

Direktoratet har – henset til at direktoratet endnu ikke har afsluttet overvejelserne om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere – henholdt sig til det af arrestinspektøren anførte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

For så vidt angik gengivelsen af reglerne for afsonere i husordenen gik jeg ud fra at arresthuset ville tilføje oplysning om afsoneres adgang til at telefonere til forsvarer mfl. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at husordenen er tilrettet og har til direktoratet fremsendt en ændret husorden hvor der er oplysning om afsoneres adgang til at telefonere til deres forsvarer. Jeg har ikke modtaget denne husorden.

Arrestinspektøren har derudover oplyst at arrestinspektøren, bl.a. på baggrund af de bemærkninger der er fremkommet i forbindelse med de seneste inspektionssager, vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området med henblik på at sikre at reglerne i samtlige arresthuse indeholder en gengivelse af hovedindholdet i straffuldbyrdelseslovens § 57. I samme forbindelse vil der også komme en beskrivelse af en afsoners mulighed for kontakt til sin forsvarer. Man vil endvidere – i det omfang der i det enkelte arresthus er behov for det – også fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af telefonering, jf. telefonbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Arresthuset i Tønder noteret mig det oplyste, og jeg har bedt om et eksemplar af den relevante del af husordenen for

dette arresthus når den er revideret i overensstemmelse hermed. Da arrestinspektøren vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne, går jeg ud fra at husordenerne vil få samme indhold, men hvis det ikke bliver tilfældet, beder jeg også om at få det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Sønderborg.

Selv om afsnittet i husordenen om afsoneres adgang til at telefonere er identisk med det der blev indsat efter min sidste inspektion, anbefalede jeg at bemyndigelsen i telefonbekendtgørelsens § 4, stk. 2, og (når de ovennævnte overvejelser er afsluttet) varetægtsbekendtgørelsens § 79, til at fastsætte nærmere regler om den praktiske gennemførelse af de indsattes ret til at telefonere blev udnyttet. I den nugældende telefonbekendtgørelse (nr. 232 af 5. marts 2011) findes den nævnte bestemmelse ikke længere i § 4, stk. 2, men i § 5, stk. 2.

Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i anledning af min anbefaling.

For så vidt angår afsoneres adgang til at telefonere har direktoratet henvist til det anførte ovenfor hvorefter arrestinspektøren i forbindelse med ovennævnte samlede gennemgang også vil fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af denne adgang i det omfang der i det enkelte arresthus er behov for det.

For så vidt angår varetægtsarrestanters adgang til at telefonere har arrestinspektøren oplyst at man vil afvente resultatet af direktoratets overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Arresthuset i Tønder noteret mig det oplyste. Jeg beder om underretning om resultatet af arrestinspektørens overvejelser om at fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af adgangen til at telefonere i Arresthuset i Sønderborg.

Ad 3.3. Talsmandsordning

Det er oplyst i husordenen at de indsatte kan henvende sig til personalet hvis de ønsker at få udleveret de regler som arresthuset har fastsat efter talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1. Hvis der var sket ændringer i disse regler som jeg fik udleveret i forbindelse med sidste inspektion, bad jeg arresthuset om at sende mig en kopi af reglerne.

Arrestinspektøren har oplyst at der ikke er sket ændringer i reglerne siden min sidste inspektion.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad også arresthuset om at oplyse nærmere om hvordan talsmandsordningen fungerer, herunder hvor de indsattes samtaler med talsmanden finder sted.

Arrestinspektøren har oplyst at talsmandsordningen fungerer sådan at der i perioder er en indsat der påtager sig hvervet. I andre perioder er der ingen der ønsker det. Et medlem fra personalegruppen har ansvaret for at der bliver holdt valg efter reglerne. Møder med talsmanden bliver holdt på personalekontoret. Talsmandsbekendtgørelsen er ophængt på opslagstavlerne på gangen.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at indsatte kan føre samtaler med talsmanden hvor det findes praktisk muligt, f.eks. i et besøgsværelse, i talsmandens celle, i indsattes egen celle, på gårdtursarealet eller på gangen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.4. Besøg

Jeg hæftede mig ved at arresthuset i husordenen havde anført følgende i forbindelse med udstedelse af besøgstilladelse: "Opmærksomheden henledes på, at givne oplysninger kontrolleres i det centrale kriminalregister".

Jeg gik ud fra at arresthuset indhenter skriftligt samtykke til at indhente oplysninger fra kriminalregistret, og at arresthuset er opmærksom på at indhentelse af oplysninger fra kriminalregisteret kan undlades hvis det ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde skønnes unødvendigt.

Jeg gik ud fra at arresthuset ville præcisere husordenen på det punkt, og jeg bad om at blive underrettet om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at husordenen er blevet rettet. Af den tilrettede husorden fremgår det at der i almindelighed indhentes oplysninger fra kriminalregistret, og at det forudsætter at den besøgende giver samtykke hertil.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse om der i overensstemmelse med et brev af 5. november 2004 fra direktoratet nu var et skab til lagener og kondomer i arresthusets besøgsrum i stedet for en bowle. Hvis det er tilfældet, gik jeg ud fra at det oplyste i husordenen om at det er muligt at få udleveret kondomer hos personalet (således) kun er et ekstra tilbud. Jeg bad dog om at få oplyst om det forholdt sig sådan.

Arresthuset har oplyst at der er kondomer til rådighed i besøgsrummet. Kondomerne er placeret udenfor børnehøjde i et glas med låg så de er umiddelbart tilgængelige. Glasset er placeret i besøgsrummet i et skab med et forhæng for. I skabet er der også engangslinned. Muligheden for at få udleveret ekstra kondomer hos personalet skal ses som et ekstra tilbud.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.5. Forplejning

Talsmanden klagede over flere forhold ved forplejningen i arresthuset ("Sdr. Omme-maden"), og han afleverede i den forbindelse et brev som han den 18. oktober 2009 havde skrevet til Direktoratet for Kriminalforsorgen om det forhold.

Det ene forhold medtog jeg i rapporten. Det drejer sig om talsmandens utilfredshed med at ordningen hvorefter tilbehøret til pålægspakkerne (salater mv.) blev købt hos købmanden, var afskaffet og erstattet af tilbehør i små bakker fra produktionskøkkenet i Statsfængslet ved Sdr. Omme. Han nævnte at der ikke er ret meget i disse bakker, at det ikke giver de indsatte samme mulighed for selv at vælge mellem forskelligt tilbehør, at det er væsentligt dyrere at give de indsatte små bakker, og at det er spild af emballage mv.

Under min efterfølgende samtale med ledelsen blev det bl.a. oplyst at arrestinspektøren for tiden var ved at lave en beregning på den nye ordning i forhold til den tidligere ordning og ville rette henvendelse til direktoratet om det.

Jeg bad direktoratet om at underrette mig om direktoratets svar til talsmanden, og arrestinspektøren om at underrette mig om henvendelsen til direktoratet og svaret herpå. Jeg modtog herefter kopi af et brev af 5. januar 2010 fra direktoratet til talsmanden som jeg har citeret fra i rapporten.

Da jeg endnu ikke havde modtaget underretning om den henvendelse som arrestinspektøren ville sende til direktoratet og direktoratets svar på henvendelsen, bad jeg om oplysning om status vedrørende dette forhold. Jeg afventede i øvrigt underretning om hvad der videre var sket med hensyn til denne henvendelse.

Arrestinspektøren har oplyst at direktoratet har afsluttet sagen, jf. brevet af 5. januar 2010 fra direktoratet til talsmanden for de indsatte i Arresthuset i Sønderborg som jeg har modtaget en kopi af.

Arrestinspektøren har telefonisk over for direktoratet supplerende oplyst at arrestinspektøren ikke har sendt en henvendelse til direktoratet vedrørende indkøb af tilbehør til pålægspakkerne. Der er henvist til at direktoratets orientering om myndighedskrav til håndtering af levnedsmidler gjorde at man ikke forfulgte dette yderligere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at arrestinspektøren ikke har foretaget den nævnte beregning, og derfor heller ikke har rettet henvendelse til direktoratet herom, samt hvad der er baggrunden herfor.

Jeg bad desuden om oplysning om erfaringerne indtil videre med den ændring der fra marts 2010 var sket med hensyn til den kolde forplejning.

Arrestforvareren har oplyst at der ikke er modtaget klager over den kolde forplejning. Arrestinspektøren har på den baggrund valgt ikke at forfølge sagen yderligere og har ikke rejst spørgsmål herom over for direktoratet.

Direktoratet har henholdt sig hertil uden at komme med yderligere oplysninger om erfaringerne med ændringen af den kolde forplejning.

Under min senere inspektion af Arresthuset i Frederikshavn rejste talsmanden dette sted nogle spørgsmål om forplejningen af de indsatte i arresthusene, herunder problemer med væde i pålægsbakkerne. I min skriftlige opfølgning til talsmanden orienterede jeg ham om de ændringer i kostforplejningen der var sket siden september 2009. Jeg nævnte også at jeg i denne sag om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg havde bedt direktoratet om at oplyse om erfaringerne indtil videre med ændringen med hensyn til den kolde forplejning, men at direktoratet ikke havde svaret på dette i den udtalelse som jeg havde modtaget i sagen.

Da talsmandens klage over forplejningen ikke vedrørte Arresthuset i Frederikshavn, men var en mere generel klage over (visse forhold ved) forplejningen, besluttede jeg at udskille dette spørgsmål fra inspektionssagen og oprette en særskilt sag. I denne sag bad jeg om direktoratets bemærkninger til det talsmanden havde anført.

Jeg modtog svar fra direktoratet i denne sag i brev af 5. maj 2011. I dette brev har direktoratet anført følgende:

”Direktoratet skal beklage, at man ikke i inspektionssagen vedrørende Arresthuset i Frederikshavn [Sønderborg, min rettelse] har orienteret ombudsmanden om de foreløbige erfaringer med den nye kostforplejningsordning. Direktoratet er imidlertid af den opfattelse, at de nye 28 middagsretter og 12 pålægspakker generelt er blevet vel modtaget af de indsatte. Opfattelsen bygger bl.a. på den løbende dialog med produktionskøkkenerne, men også på, at direktoratet kun har modtaget ganske få klager fra indsatte i de ca. 18 måneder, den nye ordning har eksisteret – dette skal ses i lyset af, at der i perioden er serveret ca. 450.000 middagsretter og ca. 375.000 pålægspakker.

Direktoratet er som nævnt i løbende dialog med produktionskøkkenerne om muligheden for at forbedre konceptet og de enkelte retter og pålægspakker. Det er endvidere besluttet at udvide denne kreds med 2-3 repræsentanter fra arresthusene for også at inddrage brugersynspunkter i den fremadrettede udvikling. Det er tanken, at kostgruppen mødes et par gange om året og efter behov, hvis det i særlige tilfælde skønnes påkrævet.

...

For så vidt angår problemet med væde i pålægsbakken kan direktoratet oplyse, at man er bekendt med problematikken, der skyldes, at noget tilbehør afgiver mere væde end andet. Det er klart utilfredsstillende, hvis pålægspakken ikke kan

serveres uden denne utilsigtede mængde væde, og direktoratet vil finde en løsning på problemet.

Direktoratet fik tidligere, hvor tilbehøret til pålægget blev serveret separat emballeret, klager over frås med emballagen og ønsker derfor ikke umiddelbart at gå tilbage til denne ordning.

Der arbejdes for øjeblikket på at finde alternativer til de typer tilbehør, som har givet anledning til problemet. Direktoratet forventer, at produktionskøkkenerne i løbet af 2 uger vil erstatte de pågældende typer tilbehør.”

I brev af 5. august 2011 har direktoratet oplyst at det tilbehør der gav anledning til problemet med væde, nu er udskiftet.

Jeg har i den nævnte sag noteret mig det oplyste, som ikke har givet mig anledning til bemærkninger.

Jeg har i denne sag om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg noteret mig at det er direktoratets opfattelse at (både de nye 28 middagsretter og) de 12 pålægspakker generelt er blevet vel modtaget af de indsatte. Jeg har endvidere noteret mig at denne opfattelse bl.a. bygger på at direktoratet kun har modtaget ganske få klager over forplejningen efter at den nye ordning blev indført.

Som det fremgår af citatet fra direktoratets udtalelse ovenfor, serveres tilbehøret ikke længere i separate bakker – som det var tilfældet på tidspunktet for min inspektion af Arresthuset i Sønderborg, jf. gengivelsen ovenfor af den klage som jeg modtog fra talsmanden under min inspektion den 23 oktober 2009 af dette arresthus.

På denne baggrund, og da direktoratet kun har modtaget ganske få klager over forplejningen efter at den nye ordning blev indført, foretager jeg mig ikke mere i anledning af klagen fra talsmanden i Arresthuset i Sønderborg under min inspektion dér den 23. oktober 2009. Det gælder også den del af klagen der vedrørte omfanget af tilbehøret og manglende valgmulighed efter indførelsen af den nye ordning.

Ad 3.6. Rygning

Jeg henstillede til arresthuset at ophæve forbuddet i husordenen mod at ryge i besøgslokalerne og bringe praksis i overensstemmelse med § 2 i Justitsministeriets be-

kendtgørelse nr. 907 af 16. juli 2007. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arrestinspektøren har oplyst at forbuddet mod at ryge i besøgløkalerne er ophævet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Under min samtale med talsmanden fremsatte han ønske om at det bliver muligt for kriminalforsorgen at tilbyde de indsatte hjælp til at holde op med at ryge. Jeg sendte dette spørgsmål videre til direktoratet, der svarede talsmanden i brev af 12. januar 2010. Direktoratet udtrykte heri forståelse for ønsket om hjælp til at holde op med at ryge når man sidder i fængsel eller arresthus, og direktoratet ville derfor undersøge muligheden for at tilbyde rygestopkurser til de indsatte. I rapporten bad jeg direktoratet om at oplyse hvad der herefter var sket i sagen.

Direktoratet har oplyst følgende:

”Som en konsekvens af reglerne om røgfrie miljøer (rygeloven) må der ikke ryges i institutionernes fællesrum såsom køkkener, opholdsrum, tv-stuer, gangarealer, hvor der kan færdes andre, som derved ufrivilligt kunne blive udsat for passiv rygning. De indsattes adgang til rygning blev således væsentligt indskrænket i forhold til før lovens vedtagelse.

I forbindelse med udsendelsen, i sommeren 2007, af bekendtgørelse om begrænsning af indsattes ret til at ryge i eget opholdsrum mv. anførte direktoratet ved brev af 17. juli 2007 til Kriminalforsorgens institutioner, at den enkelte institution med jævne mellemrum bør tilbyde de indsatte rygeafvænningskurser. Hvordan et sådant tilbud om rygeafvænningskurser nærmere tilrettelægges er op til den enkelte institution. Udgifter hertil forudsættes afholdt inden for den enkelte institutions egen budgetramme.

Indsatte, som kan få tilladelse til udgang, vil kunne deltage i de gratis rygestopkurser med særligt uddannede rygestopkonsulenter, som tilbydes af de fleste kommuner. Kurserne omfatter typisk fem møder. Der vil ofte også være mulighed for individuel rådgivning om rygestop. På Sundhedsstyrelsens portal:

www.stoplinien.dk kan fås et overblik over udbuddet af rygestopkurser mv. i den enkelte kommune samt en beskrivelse af det nærmere indhold af kurserne.

For de indsatte, som ikke kan gøre brug af de gratis tilbud om rygeafvænnning uden for arresthuset, er institutionen forpligtet til med jævne mellemrum at tilbyde interne rygestopkurser. Det bemærkes i den forbindelse, at nogle kommuner tilbyder skræddersyede rygestopkurser til virksomheder og institutioner mod betaling.

Det er op til den enkelte institution selv at beslutte, om interne kurser skal tilrettelægges med ekstern bistand eller ved at uddanne personale eller indsatte i institutionen som rygestopkonsulenter.

Det skal for god ordens skyld oplyses, at direktoratet har sendt et endeligt svar til den pågældende indsatte med kopi til Arresthuset i Sønderborg i overensstemmelse med ovenstående.”

Jeg har noteret mig det oplyste og beder Arresthuset i Sønderborg om at oplyse hvordan arresthuset overholder forpligtelsen til at tilbyde rygestopkurser med jævne mellemrum til indsatte der ikke kan gøre brug af rygestopkurser uden for arresthuset.

Jeg henleder samtidig direktoratets opmærksomhed på at der muligvis kan være behov for på ny at henlede alle kriminalforsorgens institutioners opmærksom på forpligtelsen til med jævne mellemrum at tilbyde rygestopkurser til indsatte der ikke kan gøre brug af rygestopkurser uden for arresthuset. Jeg går ud fra at direktoratet vil overveje om der er et sådant behov.

Ad 3.7. Vask af indsattes private tøj

Jeg henstillede til arresthuset at ændre det anførte i husordenen om at (gangmandens) vask af indsattes tøj sker på de indsattes eget ansvar. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Direktoratet har oplyst at det nu fremgår af husordenen at vask som foretages af de indsatte selv, sker på de indsattes eget ansvar. Vask der foretages af gangmanden, sker på arresthusets ansvar.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad 5.5. Begrundelse og notatpligt

I en af bødeforlæggssagerne fremgik det at der ved undersøgelse af den indsatte celle med hundefører blev fundet en tilvirket bonflaske og en hashblanding. I forlægget blev den indsatte sigtet for overtrædelse af straffuldbyrdslovens § 67, nr. 5 om "indtagelse" af ulovlige stoffer. Bødeforlægget var på 50 kr. som ifølge normalreaktionsskemaet også er normalreaktionen ved indtagelse af hash, mens normalreaktionen ved besiddelse af hash mellem 0 og 3 gram er 75 kr., og ved besiddelse af rygeredskaber er 50 kr. (første gang).

Da sagen ud fra notatets gengivelse af de faktiske omstændigheder (alene) omhandlede besiddelse af ulovlige stoffer og effekter – og ikke (også) indtagelse af stoffer – bad jeg arresthuset om at oplyse hvorfor der var henvist til § 67, nr. 5, og ikke § 67, stk. 6, jf. § 1, stk. 3, i lov om euforiserende stoffer (for så vidt angår fundet af hashen) og § 67, nr. 7, jf. genstandsbekendtgørelsens § 35, stk. 2 og § 2, stk. 1, nr. 2 (for så vidt angår bonflasken).

Arrestinspektøren har af arresthuset fået oplyst at det er en fejl at der blev henvist til § 67, nr. 5.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.7. Politianmeldelse

Der var ikke i de 3 konkrete sager hvor der blev fundet hash, oplysning om at der var indgivet politianmeldelse. Der var i sagerne tale om henholdsvis en hashblanding, 2 hashklumper på i alt ca. 1,2 gram og hashmix.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der i disse sager blev indgivet politianmeldelse. Hvis det var tilfældet, bad jeg også om at få oplyst om politiet i den forbindelse blev orienteret om udfaldet af disciplinærsagen, jf. pkt. 11, 3. afsnit, i disciplinærstrafvejledningen, om den indsatte blev orienteret, og om der i så fald var gjort notat om orienteringen af den indsatte i den indsatte personjournal.

Arrestinspektøren har oplyst at der ikke blev indgivet politianmeldelse i de nævnte sager da det blev vurderet at der var tale om bagatelagte mængder. Arrestinspektøren har videre oplyst at det er en fejl, og at praksis derfor fremadrettet ændres så der ved fremtidige fund vil blive indgivet politianmeldelse uanset mængde.

Det fremgår endvidere af arrestinspektørens udtalelse at der ved politianmeldelse altid sker underretning af politiet om disciplinærstraf, ligesom det altid noteres i forhørsprotokollen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.8.   Kompetence

Arrestinspektøren har udarbejdet "Delegationsregler for arresthusene i Syd- og Sønderjylland og Fyn", der har været gældende siden 1. april 2008. Ifølge disse regler var kompetencen til at træffe afgørelse i (alle) disciplinærsager delegeret til arrestforvarerne, der ikke uden arrestinspektørens samtykke kan delegere denne kompetence videre.

3 af bødeforlæggene var udfærdiget af en fængselsfunktionær. Jeg bad om at få oplyst om de pågældende funktionærer havde kompetence til at behandle disse sager.

Arrestinspektøren har oplyst at delegationsreglerne er rettet, og at fængselsbetjentene nu har kompetence til at udfærdige bødeforlæg. De reviderede delegationsregler er den 4. januar 2011 udsendt til alle områdets arresthuse.

Direktoratet har på baggrund af arrestinspektørens svar lagt til grund at fængselsbetjentene i de nævnte sager ikke havde kompetence til at udfærdige bødeforlæg. Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at kompetencereglerne ikke blev overholdt i sagerne, og at direktoratet har meddelt arrestinspektøren dette.

Direktoratet har noteret sig at problemstillingen fremadrettet er løst på den måde at fængselsbetjentene nu er blevet tildelt denne kompetence.

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at fængselsbetjente har truffet afgørelse i sager om bødeforlæg, da de efter de delegationsregler der gjaldt indtil den 4. januar 2011, ikke havde kompetence hertil.

I sagen om inspektionen af Arresthuset i Tønder har jeg – ligesom direktoratet – noteret mig at fængselsbetjente nu er tillagt kompetence til at træffe afgørelse i sådanne sager, og jeg har udtalt at jeg ingen bemærkninger har til denne delegation. Jeg har i den forbindelse noteret mig at bødeforlægssager er indgået i den gennemgang af sa-

ger som arrestinspektøren har foretaget som led i sit tilsyn med behandlingen af sager i arresthuset, jf. også nedenfor for så vidt angår Arresthuset i Sønderborg. Jeg har samtidig bemærket at jeg går ud fra at det også vil være tilfældet fremover i alle arresthusene i området.

I sagen om inspektionen i 2008 af Arresthuset i Assens havde arrestinspektøren oplyst at arrestinspektøren ifølge resultatkontrakten for 2010 mellem områdets arresthuse og direktoratet er forpligtet til at foretage stikprøvevis kontrol af brugen af forhørsprotokollen og normalreaktionsskemaet i områdets arresthuse. I sagen om inspektionen samme dag af Arresthuset i Svendborg havde arrestinspektøren oplyst at det var hensigten at der 2 gange om året skulle foretages gennemgang af disciplinærsager mv. i arresthusene i Syd- og Sønderjylland samt på Fyn. Under inspektionerne i oktober 2009 blev det oplyst at arrestinspektøren var i færd med en undersøgelse af området for anvendelse af disciplinærstraf, og jeg bad om oplysning om resultatet af denne undersøgelse for så vidt angår Arresthuset i Sønderborg.

Arrestinspektøren har vedlagt 2 endelige notater af henholdsvis 28. marts 2010 og 6. september 2010 om interne inspektioner af arresthuset i Sønderborg der har omfattet en gennemgang af både forhørssager og bødeforlægssager (samt sager om udelukkelse fra fællesskab; i førstnævnte notat er det tillige oplyst at der ingen sager var i 2009 om anvendelse af magt og håndjern). Førstnævnte notat omfatter gennemgang af sager fra 2009, men omfatter ikke alle de sager som jeg har gennemgået i rapporten. 3 af de 6 bødeforlægssager som indgik i min gennemgang, er ikke med i notatet. Det drejer sig om sager med allokeringensnumrene 528/2009/0024, 528/2009/0035 og 528/2009/0026.

Jeg beder om at få oplyst hvorfor disse sager ikke er indgået i arrestinspektørens gennemgang.

Jeg har noteret mig indholdet af arrestinspektørens notater, og at det udtrykkeligt fremgår at arresthusets bemærkninger er indarbejdet i notaterne. Det bemærkes for en ordens skyld at jeg ikke har taget stilling til arrestinspektørens gennemgang af de enkelte sager (hvoraf jeg kun kender de sager nærmere der indgik i min gennemgang af sager i rapporten).

Opfølgning

Jeg afventer underretning mv. om enkelte forhold. Jeg beder også denne gang om at arresthuset og arrestinspektøren sender deres svar tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Sønderborg, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lenart Frandsen
Inspektionschef